

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом завідувача
комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад
№ 19 Вінницької міської ради»
від «17» лютого 2026 р. № 8 - Од
_____ Ванда ХАРМАТОВА

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству
та жорсткому поводженню з дітьми в комунальному закладі
«Дошкільний навчальний заклад № 19 Вінницької міської ради»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Це Положення регламентує організацію роботи у комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад № 19 Вінницької міської ради» щодо запобігання та протидію насильству, жорсткому поводженню з дітьми у відповідності до: Сімейного кодексу України, Законів України: «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», інших нормативно-правових актів.
- 1.2. Положення розроблено відповідно до частини шостої статті 10 Закону України «Про охорону дитинства» та постанови КМУ від 4 червня 2025 року № 658. Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми.
- 1.3. Метою Положення є забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорсткого поводження з дітьми та створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорсткого поводження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорсткого поводження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.
- 1.4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ:

- 2.1. **Безпечне освітнє середовище** - сукупність умов у ЗДО, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом насилля, жорсткого поводження, поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях ЗДО алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.
- 2.2. **Насильство** - це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

2.3. Жорстоке поводження з дитиною — будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою її експлуатації з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

2.4. Домашнє насильство - діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю, але не перебувають чи не перебували у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає або проживала особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, а також погрози вчинення таких діянь.

Види насильства:

економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

психологічне насильство - форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

сексуальне насильство - форма домашнього насильства, що включає будь які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

фізичне насильство - форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Булінг (цькування) - тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Види булінгу (цькування):

фізичне насильство (тілесні ушкодження, які завдають болю, призводять до порушень психічного та фізичного здоров'я, чи навіть смерті; це штовхання і смикання; удари, стусани, побиття; знущання, викручування рук; жбурляння предметів; спроби задушити);

психологічне насильство (тиск на психіку іншої людини, який проявляється у нанесенні словесних образ, погроз, залякуванні, переслідуванні); економічне (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей);

сексуальне (у випадках булінгу: принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти);

кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв).

3. ЗАВДАННЯ

3.1. Основними завданнями щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поведіння в закладі освіти:

- запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поведіння з дітьми;
- формування в працівників закладу відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поведіння з дітьми;
- поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поведіння з дітьми у всіх сферах діяльності;
- здійснення аналізу ситуації в комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад № 19 Вінницької міської ради» (фізичного та емоційно-психологічного середовища);
- вироблення офіційної позиції закладу щодо всіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі;
- забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поведіння з дітьми.

IV. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ДІТЬМИ

4.1. Із метою унеможливлення насильства та жорстокого поведіння з дітьми в дошкільному закладі слід систематично впроваджувати наступні заходи:

4.1.1 Превентивні заходи: затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з (додатком 1); затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з (додатком 2); інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу освіти з питань унеможливлення насильства та жорстокого поведіння з дітьми; проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поведіння з дітьми в дошкільному закладі, упровадження заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації; врахування ризиків насильства та жорстокого поведіння з дітьми під час прийому на роботу працівників дошкільного закладу;

4.1.2. Заходи з виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поведіння з дітьми: організація доступних і безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поведіння з дитиною; оперативне реагування за результатами розгляду

заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти;

4.1.3.Заходи з навчання та підвищення обізнаності педагогічних працівників щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми; організація інформаційних сесій для здобувачів освіти (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення); залучення батьків, інших законних представників дитини до діяльності дошкільного закладу (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

4.1.4.Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми: регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів); збір інформації для зворотного зв'язку (батьків, персоналу); аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

4.1.5.Заходи з інформування (розміщення у доступних місцях у дошкільному закладі та на вебсайті інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Працівники дошкільного закладу мають право на:

- захист професійної честі та гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

Обов'язки адміністрації закладу:

- сприяти створенню безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною;
- затвердити Положення, забезпечити його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним усіх працівників і здійснити контроль за його виконанням;
- забезпечити здійснення заходів із ознайомлення працівників закладу із Положенням до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи працівника з дітьми;
- розглядати усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною протягом однієї доби з моменту надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомити про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомити уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вжити заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;
- інформувати батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

- забезпечити функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення;
- сприяти проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;
- не допускати до роботи осіб, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи (відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону дитинства»);
- під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт із дітьми, проводити опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження з дитиною, із метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження;

5.2. Здобувачі дошкільної освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, жорстокого поводження, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;

5.3. Батьки або інші представники здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність дошкільного закладу, результати виховання та навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є).

VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

- 6.1. Особи, які вчинили насильство або жорстокість по відношенню до здобувачів освіти, притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством.
- 6.2. Неповідомлення завідувачем закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.
- 6.3. Особу за вчинення насильства та жорстоких дій із дітьми можуть направити для проходження відповідної програми: за рішенням суду — строком від одного до трьох місяців; за відсутності судового рішення — на добровільній основі.
- 6.4. Законні представники дитини, яка постраждала або стала свідком від насильства або жорстокого поводження, мають право отримувати інформацію щодо порядку та умов проходження нею відповідних програм.

VII. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ В ДОШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

- 7.1. Налагодження співпраці зі службою у справах дітей, центром соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій.
- 7.2. Розроблення спільних планів роботи з проведення превентивних інформаційно-просвітницьких заходів з усіма учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорсткому поводженню з дітьми в комунальному закладі «Дошкільний навчальний заклад № 19 Вінницької міської ради» затверджується наказом завідувачем закладу та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу.

8.2. Усі учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту від різних форм насильства та жорсткого поводження з дітьми.

